

Algemene Bijdragen

PROEF VAN EEN BOSBOUWTECHNISCHE BOEKHOUDCODE

[673]

door

E. B. BONHOF

De tot deze code behorende rekeningen zijn in 5 groepen ingedeeld, waarbij iedere groep een bepaalde categorie omvat. Deze indeling is als volgt:

- Groep 01. Vermogen registrerende rekeningen
- 02. Neutrale rekeningen
 - 03. Lastende rekeningen
 - 04. Batende rekeningen
 - 05. Nevenbedrijven.

De groep 02. (Neutrale rekeningen) omvat uitsluitend rekeningen die geen enkele invloed op het vermogen uitoefenen. De hier geboekte gegevens hebben uitsluitend betrekking op bedragen, die op andere wijze elders reeds ten bate zijn gebracht.

De andere groepsrekeningen behoeven meen ik geen nadere toelichting omdat zij voor zichzelf spreken.

01 VERMOGENSREGISTRATIE

- 01.1 VERMOGEN
 - 01.11 Geïnvesteerd eigen kapitaal
 - 01.12 Geïnvesteerd vreemd kapitaal
 - 01.13 Opgenomen eigen kapitaal
 - 01.14 Afgelost vreemd kapitaal
- 01.2 BOSSEN EN GRONDEN, PRODUCTENVOORRAAD
 - 01.21 Staande houtvoorraad
 - 01.22 Grond
 - 01.23 Jaarlijkse houtaanwas
- 01.3 RESERVES
 - 01.31 Egalisatiefonds
 - 01.32 Verzorgingsfonds (Verbeteringsfonds)
 - 01.33 Verzekeringsfonds (Indien eigen risico dragend, anders zie 03.19)
 - 01.39 Algemene reserve
- 01.4 MOBIELE BEDRIJFSUITRUSTING
 - 01.41 Machinale hulpmiddelen
 - 01.42 Gereedschappen
 - 01.43 Andere hulpmiddelen
 - 01.44 Vee
 - 01.45 Meubilair en kantoormachines
- 01.5 VASTE BEDRIJFSUITRUSTING
 - 01.51 Woningen
 - 01.52 Bedrijfsgebouwen
 - 01.53 Bedrijfsregeling

01.6	LIQUIDITEITSREKENINGEN
01.61	Kas
01.62	Bank
01.63	Giro
01.64	Vorderingen
01.641	Debiteuren
01.642	Dubieuze debiteuren
01.65	Schulden
01.651	Crediteuren
01.652	Verschuldigde afdrachten (03.652 is een jaarrekening t.b.v. de balans en bevat alleen de eindsaldi van de rekeningen 02.11 en 02.12. Bij de aanvang van het nieuwe boekjaar worden deze saldi weer teruggebracht naar deze rekeningen)
01.653	Saldorekening pensioenfonds
01.66	Beleggingen
01.7	VERMOGENSWIJZIGENDE REKENINGEN
01.71	Afschrijvingsrekeningen
01.711	Afschrijving mobiele bedrijfsuitrusting
01.711.1	Afschrijving machinale hulpmiddelen
01.711.2	Afschrijving gereedschappen
01.711.3	Afschrijving andere hulpmiddelen
01.711.4	Afschrijving vee
01.711.5	Afschrijving meubilair en kantoorinventaris
01.712	Afschrijving vaste bedrijfsuitrusting
01.712.1	Afschrijving woningen
01.712.2	Afschrijving bedrijfsgebouwen
01.712.3	Afschrijving bedrijfsregeling
01.713	Afschrijving dubieuze debiteuren
01.72	Resultatenrekeningen
01.721	Resultaten nevenbedrijven
01.721.1	Kwekerij
01.721.2	Houtwerf
01.721.3	Landbouw en weidebouw
01.722	Verlies en winst

02 NEUTRALE REKENINGEN

02.1	INHOUDINGEN EN AFDRACHTEN IN VERBAND MET HET LOON
02.11	Loonbelasting
02.12	Sociale voorzieningen
02.121	Ongevallenverzekering
02.122	Ziekteverzekering
02.123	Ziekenfondsverzekering
02.124	Invaliditeitsverzekering
02.125	Wachtgeld- en werkloosheidsverzekering
02.126	Vereveningsheffing
02.127	Pensioenbijdragen
02.128	Kinderbijslagregeling
02.129	Andere inhoudingen (b.v. ten behoeve van derden)
02.2	OPGELEGDE BOETEN
02.21	Ingekomen boetegelden
02.22	Verdeelde boetegelden
02.3	PENSIOENFONDS
02.31	Totale ontvangsten
02.32	Belegde ontvangsten
02.33	Uitkeringen van het fonds
02.34	Onkosten
02.9	DIVERSEN

03 LASTENDE REKENINGEN

03.1 KOSTEN VAN VERWERVING EN BEHOUD EIGENDOMS-
RECHT; LASTEN EN BELASTINGEN

- 03.11 Kosten van verwerving
 03.111 Koopsom
 03.112 Erfpacht
 03.113 Kosten van overdracht
 03.119 Andere kosten van verwerving
 03.12 Kosten van behoud
 (B.v. plaatsen van bordjes „Eigenweg“, kosten van
 procedure's over eigendomsgechillen e.d.)
- 03.13 Lasten en Belastingen
 03.131 Lasten
 03.131.1 Waterschapslasten
 03.131.2 Wegschapslasten
 03.131.3 Polderlasten
 03.131.9 Andere lasten
 03.132 Belastingen
 03.132.1 Grondbelasting
 03.132.2 Jacht-, tiend- en ruilverkavelingsrente
 03.132.3 Straat-, wegenbelasting
 03.132.9 Andere belastingen
 03.14 Lidmaatschappen en bijdragen
 (Zo vrijwillig als verplicht, b.v. Ver. v. Boseig. en
 Bosschap)
- 03.19 Overige kosten van verwerving en behoud
 (o.a. Verzekering tegen brand, zie echter ook 01.33)

03.2 AANLEG HOUTOPSTANDEN

- 03.21 Grondbewerking en verbetering
 03.211 Grondbewerking
 03.211.1 Met handkracht
 03.211.11 Volle grondbewerking
 03.211.111 Spitten
 03.211.111.1 „ ter diepte van 10 cm
 03.211.111.2 „ „ „ „ 20 „
 03.211.111.3 „ „ „ „ 30 „
 03.211.111.4 „ „ „ „ 40 „
 03.211.111.5 „ „ „ „ 50 „
 03.211.111.6 „ „ „ „ 60 „
 03.211.111.7 „ „ „ „ 70 „ en meer
- 03.211.112 Behakken
 03.211.113 Plantgaten maken
 03.211.114 Ruigte op rillen zetten
 03.211.115 Stobben rooien
 03.211.119 Andere werkzaamheden
 03.211.12 Strooksgewijze bewerking (zo nodig onderverdelen als
 03.211.13 Plaatselijke bewerking 03.211.11)
 03.211.2 Machinale bewerking (Zo nodig naam van de gebruikte
 03.211.21 Volle grondbewerking machine toevoegen)
 03.211.22 Strooksgewijze bewerking
 03.211.23 Plaatselijke bewerking
- 03.212 Grondverbetering
 03.212.1 Bemesting (Geen groenbemesting zijnde, zie hiervoor 03.212.21)
 03.212.11 Uitvoering met handkracht
 03.212.111 Stalmest
 03.212.111.1 Aankoop en transport
 03.212.111.2 Uitstrooien
 03.212.111.3 Onderwerken (Indien niet tegelijk met de grondbewerking)
 03.212.112 Kunstmest
 03.212.113 Kalk en/of kalkmergel
 03.212.114 Compost/huisvuil
 03.212.119 Andere bemestingen
- { (Ev. onder-
verdelen als
03.212.111)

03.212.12	Machinale uitvoering (Zo nodig onderverdelen als 03.212.11)	
03.212.2	Voorcultuur	
03.212.21	Groenbemesting als voorcultuur	
03.212.211	Aanschaf en uitzaai zaden	
03.212.213	Onderwerken zaden	
03.212.214	Onderwerken van het bewas	
03.212.219	Andere uitgaven i.v.m. groenbemesting	
03.212.22	Landbouw als voorcultuur	
03.212.221	Aankoop, planten en/of zaaien	
03.212.222	Onderwerken zaden	
03.212.223	Verzorging van het gewas	
03.212.224	Oogsten, eventueel verkoop van het gewas	
03.212.225	Kosten van opslag en afzet daarna van het gewas	
03.212.229	Andere uitgaven i.v.m. landbouw/voorbouw	
03.212.23	Weidebouw als voorcultuur	
03.212.231	Aankoop en uitzaai zaden	
03.212.232	Onderwerken zaden	
03.212.233	Onderhoud van de zode	
03.212.234	Oogsten, eventueel verkoop van het gewas	
03.212.235	Afrastering en andere kosten ter bescherming van het gewas	
03.212.236	Kosten van opslag en afzet daarna van het gewas	
03.212.239	Andere uitgaven i.v.m. weidebouw/voorbouw	
03.212.9	Andere vormen van bodemverbetering	
03.22	Aanleg bosopstand	
03.221	Aanleg eerste generatie	
03.221.1	Aanleg door planten van de hoofdhoutsoort(en)	
03.221.11	Naaldbout	
03.221.111	Pinussoorten	
03.221.111.1	Groveden	
03.221.111.11	" 1-j.	
03.221.111.12	" 2-j.	
03.221.111.13	" 3-j.	
03.221.111.14	" 4- en meerjarig	
03.221.111.2	Oostenr. den	} Zo nodig onderver- delen als 03.221.111.1
03.221.111.3	Corsic. den	
03.221.111.9	Andere Pinussoorten	
03.221.112	Douglas	
03.221.113	Lariks	
03.221.114	Spar	
03.221.114.1	Fijnspar	
03.221.114.2	Sitkaspar	
03.221.114.9	Andere sparsoorten	
03.221.119	Overige naaldboutsoorten	
03.221.12	Loofhout	
03.221.121	Eik	
03.221.121.1	Inlandse eik	
03.221.121.2	Am. eik	
03.221.121.3	Moeraseik	
03.221.121.4	Wintereik	
03.221.121.9	Andere eikensoorten	
03.221.2	Aanleg door zaaien van de hoofdhoutsoort(en)	
03.221.21	Natuurlijke bezaaiing	
03.221.22	Bezaaiing uit de hand	
03.221.221	Op rijen	
03.221.222	Breedwerpig	
03.221.23	Machinale bezaaiing	
03.221.29	Andere vormen van bezaaiing	
03.221.3	Aanbrengen vulhoutsoorten	
03.221.31	Planten van het vulhout	
03.221.32	Zaaien van het vulhout	
03.221.4	Inboeten	
03.221.9	Andere werkzaamheden tot de aanleg bosopstand behorende	
		} Zo nodig onderverdelen als 03.221.1

- 03.222 Aanleg 2e en volgende generaties
(Dit betreft dus de herbebossing.. Wil men ook deze meer ge-
specificeerd bijhouden, dan kan daartoe zonder meer de gehele
onderverdeling van 03.221 dienst doen. Voor de herbebossing
vermelde men alleen in plaats van 03.221, 03.222)
- 03.23 Aanleg weg-, laan-, rand- e.d. beplantingen
- 03.231 Grondbewerking en verbetering
- 03.231.1 Spitten van de volle grond
- 03.231.2 Spitten van stroken
- 03.231.3 Ploegen van de volle grond
- 03.231.4 Ploegen van stroken
- 03.231.5 Plantgaten maken
- 03.231.6 Andere vormen van grondbewerking
- 03.231.7 Bemesting
- 03.231.9 Andere uitgaven tot grondbewerking of -verbetering behorende
- 03.232 Planten hoofdhoutsoort en bescherming daarvan
- 03.232.1 Planten hoofdhoutsoort
- 03.232.11 Berk
- 03.232.12 Beuk
- 03.232.13 Eik
- 03.232.14 Kastanje
- 03.232.15 Linde
- 03.232.16 Populier
- 03.232.19 Andere soorten
- 03.232.2 Beschermen geplante bomen
- 03.232.21 Aanschaf en plaatsen van boompalen
- 03.232.22 Aanschaf en plaatsen ander beschermend materiaal
- 03.232.23 Bestrijding van ziekten en insecten
- 03.232.29 Andere beschermingsmaatregelen
- 03.233 Planten van het vulhout
- 03.234 Inboeten
- 03.235 Bijplanten
- 03.236 Onderhoud
- } zo nodig onderverdelen
als 03.232.1

03.3 BESCHERMING EN VERZORGING VAN HET BEZIT

- 03.31 Bescherming van het bezit
- 03.311 Surveillance
- 03.312 Brandwering
- 03.312.1 Brandwacht (zo op toren als anderszins, Ook hier verantwoord
aandeel kosten gezamenlijke Bosbrandweer)
- 03.312.2 Brandvrij maken van bosranden
- 03.312.3 Brandblussen (waaronder ook: ploegen van stroken ter inper-
king enz.)
- 03.312.4 Nablussen en waakdienst na branden
- 03.312.9 Andere maatregelen tegen brand
- 03.319 Andere beschermingsmaatregelen
- 03.32 Verpleging van het bezit
(Voor wegbeplantingen verantwoord onder 03.232.2)
- 03.321 Bestrijding schadelijke invloeden
- 03.321.1 Bestrijding van de dennenscheerder
- 03.321.2 Bestrijding van andere insecten
- 03.321.3 Bestrijding van zwammen
- 03.321.4 Bestrijding van schadelijk gedierte
- 03.321.5 Bestrijding schade door menselijke invloeden. (Hier o.a. borden
verboden toegang, afrasteringen enz.)
- 03.321.9 Bestrijding andere schadelijke invloeden
- 03.322 Snoeien van de opstand
- 03.322.1 Snoeien van de hoofdhoutsoort
- 03.322.2 Snoeien van het menghout (waaronder ook te verstaan vrijstel-
len van de hoofdhoutsoort)
- 03.322.3 Snoeien van singels
- 03.322.9 Snoeien niet elders genoemd

03.323	Onderplanten en onderzaaien
03.323.1	Onderplanten } zo nodig onderverdelen als
03.323.2	Onderzaaien } 03.221.1 of 03.221.2
03.324	Verwijderen dood en ziek hout
03.325	Verwijderen krom en gebroken hout (sneeuwdruck)
03.326	Plaggen van jonge beplantingen
03.327	Bemesting
03.327.1	Met stalmest
03.327.2	Met kunstmest
03.327.3	Met kalk en/of kalkmergel
03.327.4	Met compost/huisvuil
03.329	Andere verzorgingsmaatregelen

VOOROOGST, OOGST EN AFZET VAN HET PRODUCT

03.4	Zuiveren	
03.41	Dunnen	
03.42	Dunning tekenen	
03.421	Sleepgangen kappen	
03.422	Dunnen	
03.423	(Met het oog op de nog voortschrijdende rationalisatie van dit werk, dient te worden afgewacht in welke soorten van arbeid het dunnen zich zal opdelen. Pas daarna kan een verder gaande onderverdeling van 03.423 plaats vinden)	
03.427	Verkoop op stam	
03.428	Zagen van gerede sortimenten (zie ook noot bij 04.111.96)	
03.429	Andere dunningswerkzaamheden	
03.43	Lichten (zo nodig onderverdelen als 03.42)	
03.44	Vellen	
03.441	Vellen naar oppervlakte	
03.442	Vellen naar aantal	
03.45	Uitslepen van hout (Zo nodig voor Lichten, Dunnen en Vellen onderverdelen door middel van koppelteken : en classificatie, b.v. uitslepen van gelicht hout wordt 03.45:43)	
03.46	Kosten van afzet hout	} Stelt men prijs op splitsing der kosten naar: Openbare verkoop. Verkoop bij inschrijving, Ondersh. verkoop, Bestemd voor eigen bedrijf, dan late men het groepsnr. 03 volgen door resp. 11, 12, 13 of 14 b.v. 03/3.463
03.461	Kavelen, kuberen, schatten	
03.462	Publicering andere verkoopkosten	
03.463	Aanwijzing hout en controle op diefstal en afvoer	
03.464	Omzetbelasting	
03.469	Andere kosten van afzet (waar- onder b.v. sneeuwruimen enz.)	

03.5 NIET IN CULTUUR ZIJNDE GROND

03.6 WEGEN, PADEN EN SLOTEN

03.61	Algemene werkzaamheden	
03.611	Afvoer hemelwater	
03.612	Grint-, leem- en zandwinning	
03.612.1	Grintgraven	
03.612.2	Grinthorren	
03.612.3	Leemgraven	
03.612.4	Zandgraven	
03.612.5	Kosten van opslag der verkregen materialen	
03.612.6	Transportkosten	
03.612.9	Andere algemene werkzaamheden	
03.62	Verharde wegen	
03.621	Aanleg	
03.622	Onderhoud	
03.63	Bos(zand)wegen	} Zo nodig onderverdelen als 03,62
03.64	Rijwielen-, wandel- en ruiterspaden	
03.65	Sloten	

03.7 ONDERHOUD MOBIELE EN VASTE BEDRIJFSUITRUSTING

03.71	Onderhoud machinale hulpmiddelen
03.72	Onderhoud gereedschap
03.73	Onderhoud andere hulpmiddelen
03.74	Onderhoud vee
03.741	Stalling
03.742	Verzorging
03.75	Onderhoud meubilair en kantoormachines
03.76	Onderhoud woningen
03.77	Onderhoud bedrijfsgebouwen
03.79	Niet elders genoemd onderhoudswerk

03.8 KLEINE WAREN (spijkers, draad, gaas, menle enz.)**03.9 ANDERE KOSTEN**

03.91	Dagelijks toezicht
03.911	Op het normale werk
03.912	Op andere zaken en werk (b.v. DUW)
03.92	Hulp bij veldmeetwerk
03.93	Administratie door voorman en arbeiders
03.94	Sociale lasten en onproductieve uitgaven
03.941	Sociale lasten
03.941.1	Pensioenregeling
03.941.2	Wettelijke bijdragen (Onderverdelen als 02.12)
03.942	Onproductieve uitgaven
03.942.1	Vacantie en doorbetaald verzuim
03.942.2	Onwerkbaar weer
03.942.3	Rijwielvergoeding
03.942.4	Gereedschapsvergoeding
03.942.8	Ziekte en ongeval
03.942.9	Andere onproductieve uitgaven
03.95	Beheerskosten (hier o.m. kosten voor ontvangen adviezen)
03.951	Personeelskosten, niet direct in het bos verwerkt
03.951.1	Salarissen en andere uitkeringen, incl. sociale lasten
03.951.2	Dienstkleding
03.951.3	Reiskosten
03.951.31	Vervoer in eigen dienst
03.951.32	Reisdeclaraties, reistoelagen
03.952	Kantooruitgaven
03.952.1	Porti, telegrammen, telefoon, vrachten
03.952.2	Schrijf- en tekenbehoeften, drukwerk
03.952.3	Kantoorhuur, licht, gas, water, verwarming, schoonhouden
03.953	Aandeel directiekosten. Accountantsonderzoek
03.953.1	Aandeel directiekosten
03.953.2	Accountantsonderzoek
03.954	Indirecte kostensoorten
03.954.1	Rente uitgegeven
03.954.2	Afschrijvingen (onderverdelen als 01.71)
03.99	Niet elders genoemde kosten

04 BATENDE REKENINGEN

Noot: Wanneer men aantekening wil houden van de inkomsten, gesplitst naar: openbare verkoop, verkoop bij inschrijving, ondershandse verkoop en verwerking in eigen bedrijf, dan late men het groepsnummer, evenals bij 03.46, volgen door:

/1 voor openbare verkoop

/2 voor verkoop bij inschrijving

/3 voor ondershandse verkoop

/4 voor verwerking in eigen bedrijf, b.v. 04/3 (volgt nadere classificatie)

04.1 **BOSINKOMSTEN UIT LEVERING VAN HOUT**

04.11	Naaldhout
04.111	Groveden
04.111.1	Op stam
04.111.11	Eerste en tweede dunning
04.111.12	Mijnhout
04.111.13	Zaag- en paalhout
04.111.2	Geveld
04.111.21	Bonenstaken
04.111.22	Slieten
04.111.23	Fruitstutten
04.111.24	Opleggers
04.111.25	Balkhout
04.111.26	Posten
04.111.27	Mijnhout
04.111.28	Zaag- en paalhout
04.111.29	Andere sortimenten
04.111.291	Brandhout
04.111.292	Top- en takhout
04.111.293	Erwtenrijs
04.111.294	Kerstsparren
04.111.295	Niet gesorteerd hout
04.111.296	Gerede sortimenten

Indien geleverd in volle lengten. Zo verzaging nodig was, te boeken onder 04.111.296

(Indien men deze verder wil onderverdelen, volge men de lijst van sortimenten, voorkomende onder B op blz. 15 e.v. van de „Sorteringslijst 1950“, uitgegeven door de Stichting van de Landbouw. Dit kan geschieden door de sortimentsaanduiding achter de classificatie te voegen, b.v. 04.111.296 Kortelingen.)

04.112	Oostenrijkse den
04.113	Corsicaanse den
04.114	Douglas
04.115	Lariks
04.116	Spar
04.116.1	Fijnspar
04.116.2	Sitkaspar
04.116.3	
04.116.9	Andere sparsoorten
04.119	Andere naaldhoutsoorten
04.12	Loofhout
04.121	Beuk
04.122	Eik
04.123	Populier
04.129	Andere loofhoutsoorten

Zo nodig onderverdelen als 04.111

04.2 **BOSINKOMSTEN, NIET UIT LEVERING VAN HOUT**

04.21	Boomzaden (zo nodig onderverdelen als 03.221.1)
04.22	Plantsoen (Idem)
04.23	Mos en plaggen, ruigte, heide en andere begroeiing
04.24	Delfstoffen
04.241	Grint
04.242	Zand
04.243	Leem
04.244	
04.249	Andere delfstoffen
04.25	Vergunningen
04.251	Kampeervergunningen
04.252	Plukken van bosbessen
04.253	Sprokkelen
04.254	Plaatsen van bijenkorven
04.255	Weiden van vee
04.259	Andere vergunningen
04.26	Jacht- en visrecht

- 04.261 Jachtrecht
- 04.262 Visrecht
- 04.29 Andere bosinkomsten, niet elders genoemd
- 04.291 Eikenblad
- 04.292 Versieringsgroen
- 04.299 Bosopbrengsten, niet elders genoemd

04.3 INKOMSTEN UIT LEVERING LANDBOUWGEWASSEN

04.4 INKOMSTEN UIT PACTEN, HUREN EN RECHTEN

- 04.41 Pacht gronden
- 04.42 Huur gebouwen
- 04.43 Huur werktuigen
- 04.44 Erfpacht
- 04.45 Rechten en recognities
- 04.451 Rechten
 - 04.451.1 Recht van opstal
 - 04.451.2 Recht van uitweg
 - 04.451.9 Andere rechten
- 04.452 Recognities

04.5 BATEN UIT DIENSTBETOON

- 04.51 Voor verstrekte adviezen
- 04.52 Voor verduurzaming van hout
- 04.59 Voor ander dienstbetoon

04.9 ALLE ANDERE INKOMSTEN

- 04.91 Kapitaalsinkomsten
 - 04.911 Inkomsten uit vervreemding van kapitaalsgoederen
 - 04.911.1 Inkomsten uit vervreemding van grond
 - 04.911.2 Idem staande houtvoorraad
 - 04.911.3 Idem vaste bedrijfsuitrusting
 - 04.911.4 Idem mobiele bedrijfsuitrusting
 - 04.919 Andere kapitaalsinkomsten
- 04.99 Inkomsten, niet elders genoemd

05 NEVENBEDRIJVEN

05.1 KWEKERIJ

- 05.11 Grondbewerking en -verzorging
(zo nodig onderverdelen als 03.21)
- 05.12 Aanleg en onderhoud zaaibedden
(waaronder mede begrepen het aanleggen van paden)
- 05.13 Zaaien
(De onder dit classificatienummer voorkomende rekeningen nominatief onderverdelen)
 - 05.131 Aankoop of oogsten zaden
 - 05.131.1 Aankoop of oogsten
 - 05.131.2 Eesten
 - 05.131.3 Kwaliteitsbepaling
 - 05.132 Bewaring, bescherming tegen bederf
 - 05.133 Uitzaaizaden
 - 05.133.1 Uit de hand
 - 05.133.2 Machinaal
- 05.14 Verspenen
(Nominatief naar leeftijd onderverdelen)
- 05.15 Rooien plantsoen
 - 05.151 Rooien voor verspenen
 - 05.152 Rooien voor aflevering
- 05.16 Schoonhouden kwekerij
(Hieronder mede begrepen schoonhouden van paden)
 - 05.161 Zaaibedden { (Nominatief en naar leeftijd
 - 05.162 Verspeenbedden { onderverdelen)

05.17	Weren beschadigingen en ziekten	
05.171	Afrastering	
05.171.1	Plaatsen	
05.171.2	Onderhoud	
05.172	Bestrijding dennenschot	
05.179	Andere weringskosten (b.v. bescherming tegen felle zon of strenge vorst)	
05.18	Sproeiwatervoorziening	
05.19	Andere werkzaamheden en kosten	
05.2	HOUTWERF	
05.21	Aankoop, verwerving en aanvoer grondstoffen	
05.211	Aankoop	
05.212	Verwerving (b.v. uit eigen bosbedrijf)	
05.213	Aanvoer	
05.22	Verwerking tot sortimenten	
05.221	Zagen	} (De hieronder te verantwoor- den kosten onderverdelen vol- gens indeling 04.111.96)
05.222	Schillen	
05.222.1	Uit de hand	
05.222.2	Machinaal	
05.23	Vervaardiging samengestelde producten	
05.231	Ruiters	
05.231.1	Klaverruiters	
05.231.11	Zagen	
05.231.12	Schillen	
05.231.121	Uit de hand	
05.231.122	Machinaal	
05.231.13	Gaten boren	
05.231.14	Voegen der stellen	
05.231.15	Verbruikt materiaal	
05.231.2	Dakruiters	
	(Onderverdelen als 05.231.1)	
05.24	Verduurzamen	
05.241	Van eigen producten (Onderverdelen als 05.22 en 23)	
05.242	Als dienstbetoon	

05.3 LANDBOUW EN WEIDEBOUW

(Eventueel onderverdelen als 03.212.22 en 03.212.23)

(Dit hoofd is volledigheidshalve opgenomen, Eventuele gras- of bouwlandpercelen met blijvende bestemming als zodanig, zullen echter gemeenlijk in een boerenbedrijf zijn opgenomen)

Bij het ontwerpen van een bedrijfstechnische boekhouding werd uitgegaan van de gedachte, dat deze aan de ene kant voor een eenvoudige opzet bruikbaar moest zijn, maar aan de andere kant ook dienstbaar behoorde te kunnen worden gemaakt, voor een nauwkeurig en uitgebreid antwoord op de vraag, „waar blijven de bestede gelden en wat is er voor gedaan” (alsmede: „waar komen de opbrengsten vandaan en wat is er voor geleverd”). Zij moet dus, behalve de gelden, vooral de verbruikte manuren, bewerkte en verkochte eenheden registreren.

Aanvankelijk (1951) werd gestart met een boekhouding, alleen bijgehouden naar de verschillende afdelingen. Hierbij werden de verrichte werkzaamheden per afdelingsblad geboekt. Aan het einde van het jaar zou dan, door de soortgelijke werkzaamheden samen te vatten, een overzicht kunnen worden samengesteld van de in totaal verrichte verschillende werkzaamheden, met de daaraan verbonden kosten.

In de loop van het jaar kwam al spoedig de overtuiging, dat deze methode niet zou voldoen, omdat zij in feite alleen doorbelastte naar kostendragers. De kostensoorten waren administratief niet uitgeworpen. Om

deze reden werd voor 1952 een boekingsschema ontworpen, waarbij het totaalbedrag van iedere uitgavenpost eerst werd verdeeld in soorten van werk en daarna per soort van werk naar afdelingen.

Hierdoor ontstond een derde boekingsphase, waardoor deze methode iets meer werk vroeg, maar beter voldeed. Zij is tot dusverre dan ook in principe gehandhaafd, omdat zij de antwoorden op de hierboven gestelde vragen geeft. Eerst werden de werkzaamheden zonder meer in het hoofd van het boekingsblad omschreven. Al gauw bleek dit evenwel tot moeilijkheden aanleiding te geven, voornamelijk, omdat de veelheid van werkzaamheden een ordelijk rangschikken van de boekingsbladen moeilijk maakte en het vlot te voorschijn brengen dezer bladen in de weg stond. Deze bezwaren deden zich steeds tweemaal voor, omdat men eerst bij de kostensoorten (= werkzaamheden) en daarna bij de kostendragers (= afdelingen) moest zoeken. Teneinde deze bezwaren te ondervangen, zijn toen alle mij bekende boswerkzaamheden en -opbrengsten methodisch in een eenmalige code samengevat, welke code grotendeels ongewijzigd in de voorvermelde is terug te vinden, in de groepen 03, 04 en 05 (051); soms was een andere nummering nodig, met het oog op de groepsindeling (waarop straks nog wordt teruggekomen).

De aanvankelijk opgezette administratie had alleen de bedoeling, kostensoorten en kostendragers ieder hun deel te geven en op deze wijze te komen tot kostprijzen per werkeenheid en kosten (opbrengsten) per afdeling. Dit was voornamelijk een gevolg van het feit, dat voor het object in kwestie geen kapitaalsregistratie behoeft te worden gevoerd.

Bij de samenstelling van de groepen 01 en 02 is vooral het artikel van Prof. Becking in het Novemnummer van 1953 van dit tijdschrift een leidraad geweest. Tot mijn spijt konden deze groepen dit dusverre niet aan de praktijk worden getoetst, daar de mogelijkheid hiertoe ontbrak. Ditzelfde geldt voor de rekeningen, opgenomen onder 03.95, die eveneens voortvloeien uit de in genoemd artikel gestelde eisen.

Met het vorenstaande meen ik voldoende duidelijk te hebben gemaakt, hoe een en ander is ontstaan, en daarom wil ik in het volgende overgaan tot een globale bespreking van de code zelf.

Toelichting op de code.

Groep 01.

Deze groep omvat, met uitsluiting van iedere andere, de balansrekeningen. Alle overige rekeningen dienen boekhoudkundig slechts ter bepaling van de saldi, die op de rekeningen van de groep 01 voorkomen.

De onder 01.7 van deze groep opgenomen rekeningen 01.711 en 01.712 vindt men ook terug onder de groep 03. en wel onder 03.954.2. Dit is noodzakelijk, omdat enerzijds tegenover de rekeningen 01.4 en 01.5 de waardevermindering tot uitdrukking moet komen, maar anderzijds ook moet blijken, hoeveel van deze afschrijvingen (die immers een kostensoort zijn) ten laste van iedere afdeling moet worden gebracht. Hieruit volgt dus, dat de afschrijvingen niet ten laste van de V. en W. rekening mogen worden gebracht.

01.23.

De jaarlijkse aanwas worde door interpolatie bepaald. Waar iedere 10 jaar een nieuwe beschrijving (bedrijfsplan) van het bezit wordt opgemaakt, zou voor de tussentijdse jaren aan de hand van aanwastabellen

en volkomenheidsgraad van de opstand, bij benadering bepaald kunnen worden, hoe groot de jaarlijkse aanwas is. Desgewenst zou hiervoor ook genomen kunnen worden, de jaarlijkse waardeinstijging, die door de verzekering wordt aangehouden.

Aan het einde van de 10-jarige periode kan het verschil tussen werkelijke aanwas en de geboekte aanwas worden overgebracht naar 01.722 Verlies en Winst.

Inplaats van de in het bedrijfsleven bekende jaarlijkse balans met maandelijks proefbalansen, zou voor de bosbouw de decenniumbalans met jaarlijkse proefbalansen gevoerd kunnen worden.

01.3. Reserves.

De bedoeling van deze rekeningengroep is in het bovenaangehaalde artikel van Prof. Becking voldoende duidelijk naar voren gekomen en behoeft hier derhalve geen nadere toelichting.

Groep 02.

Deze groep bevat uitsluitend rekeningen, die geen enkele invloed op de bedrijfsvoortgang uitoefenen. Alle hier vermelde posten zijn eigenlijk „herinnerings”posten. Men moet ergens opschrijven hoeveel loonbelasting enz. men aan inhoudingen en aan zelf verschuldigde bijdragen in kas moet hebben en hoeveel is betaald.

De zelf verschuldigde bijdragen (o.a. voor verzekeringen), worden als kosten verantwoord onder 03.941 en als verschuldigde bedragen opgenomen onder 02.12. Saldi worden aan het einde van het jaar overgebracht naar de rekening 01.652 Verschuldigde Afdrachten.

02.2 Opgelegde boeten.

Deze zijn afzonderlijk opgenomen, omdat zij, ofschoon wel op het loon ingehouden, daarmee niettemin geen enkel verband houden. Zij danken hun bestaan aan geheel andere oorzaken. Op het einde van het jaar de boeten te verdelen onder de arbeiders.

Groep 03. Rekening 03.211.112 Behakken.

Deze vorm van grondbewerking is in wezen dezelfde bewerking als wordt toegepast bij het plaggen als verzorgingsmaatregel van jonge beplantingen (zie rekening 03.326 bewerking met de plaggenhak). Ter vermijding van misverstanden worde bij grondbewerking steeds gesproken van „behakken” en bij verzorging van jonge opstanden van „plaggen”.
Rekening 03.211.2 Machinale bewerking.

Oorspronkelijk was deze verder onderverdeeld naar soort van gebruikte machine en wel als volgt:

03.211.21	Volle grondbewerking
03.211.211	Met ploeg
03.211.211.1	Met gewone ploeg
03.211.211.2	Met bosploeg
03.211.211.3	Met zware bosploeg
03.211.211.4	Met ondergrondploeg
03.211.211.5	Met woelkruis
03.211.211.6	Met bosploeg en woelkruis
03.211.212	Met eg
03.211.212.1	Met gewone eg
02.211.212.2	Met roleg
03.211.212.3	Met schijveneg

enz. o.a. voor Rotary Hoe, Boswroeter, Boscultivator en wat dies meer zij.

Dit leidde echter tot een vèr gaand perfectionisme, waartoe het betrekkelijk geringe gebruik van deze rekeningen geen aanleiding geeft. Desgewenst late men rekeningnr 03.211.2 volgen door de naam van de gebruikte machine.

Rekening 03.221.1 Aanleg door planten van de hoofdhoutsoort.

Aanvankelijk zat de bedoeling voor uit de boekhouding tevens te kunnen lezen met welk gereedschap was geplant, waartoe de eerstvolgende verdeling luidde:

03.221.11 Met gewone schop

03.221.12 Met plantschop

03.211.13 In plantgaten.

Hierna volgde dan, de thans onder 03.221.11 voorkomende onderverdeling 03.221.111 Naaldhout

03.221.111.1 Dennensoorten

enz. voor ieder der nummers 03.221.11, 03.221.12 en 03.221.13.

Bij nader inzien leek dit bekend zijn van de kosten van planten met diverse soorten schoppen niet belangrijk genoeg om daarmee de code te belasten.

Bij de onderverdeling naar houtsoorten is getracht zoveel mogelijk rekening te houden met die soorten, die in Nederland algemeen of tenminste min of meer regelmatig gebruikt worden.

Rekening 03.23. Wegbeplantingen.

Dit onderdeel is speciaal opgenomen, omdat naar ik meen, aan een administratie van weg- en laanbeplantingen enz. tot dusverre weinig aandacht is besteed. Deze worden immers meestal niet in de eerste plaats aangebracht ter verhoging van de houtproductie, maar ter verfraaiing van het landschap. Al is het dan geen commerciële onderneming, daarom is het toch wel gewenst, om een inzicht in de kosten te verkrijgen. Door vergelijking van gewenst, om men inzicht tot ongedachte besparingen komen.

Het opnemen van dit onderdeel is ook de reden, dat onder 03.2 wordt gesproken van het „Aanleggen van houtopstanden” en pas onder 02.22 van „Aanleg bosopstand”.

Rekening 03.7

Deze was oorspronkelijk verdeeld in 2 groepen met afzonderlijke codering, „Gebouwen” in 03.7 en „Gereedschap enz.” in 03.8. Het bleek practischer te zijn, alle onderhoudswerken onder één hoofd samen te brengen. De vrijkomende classificatie kon daardoor gebruikt worden voor *Rekening 03.8 Kleine waren.*

Deze kleine waren worden meestal zonder meer als onkosten voor het lopende jaar beschouwd, ook al blijven er enige spijkers, krammen e.d. ongebruikt over als de balans wordt opgemaakt.

Groep 04.

Rekening 04.111.296. Gereede sortimenten.

De bij de onderverdeling van 04.111.2 genoemde sortimenten omvatten die, welke over het algemeen het meest gangbaar zijn en waarvan de massa bekend is of bepaald kan worden.

De gereede sortimenten, te beginnen met bloem- en tomatenstokjes, hebben altijd de een of andere bewerking ondergaan, zij het alleen maar, dat zij door afkorting verkregen zijn. Deze hoeveelheid sortimenten is van dermate grote omvang, dat het niet practisch leek deze in een boekhoudcode op te vangen. Dit kan beter elders geschieden als er behoefte aan

bestaat, bijvoorbeeld in de algemene bosbouwcode (Oxford-code). Voor boekhoudkundige doeleinden kan worden volstaan met de naam van het sortiment achter het codenummer 04.111.296 te vermelden.

Groep 05.

Wanneer men een zuiver beeld wil krijgen van de resultaten die de verschillende opstanden ieder voor zich uiteindelijk bereiken, is het nodig, dat het in eigen beheer gewonnen plantsoen voor kostende prijs aan deze opstanden wordt doorbelast en dat de door de afdelingen geleverde producten, die op de houtwerf worden opgeslagen of daar verder verwerkt, als baten voor de afdeling worden verantwoord.

Uitgaande van deze gedachte, zal voor de kwekerij en houtwerf een afzonderlijke rekening moeten worden gevoerd. Zij moeten als afzonderlijke nevenbedrijven binnen het kader van het geheel worden opgenomen. Zo dit gebeurt, is het ook nodig dat voor de gekweekte kwekerijproducten een kostprijs wordt vastgesteld, die zo nauwkeurig mogelijk moet worden berekend.

Om het hier gestelde doel te bereiken, is de verdeling onder 1 van groep 5 ontworpen. In hoeverre deze in de praktijk zal voldoen, is nu nog niet te zeggen. Dit zal de toekomst uit moeten wijzen.

Hetzelfde geldt voor onderafdeling 2 Houtwerf.

Een ander motief voor het voeren van afzonderlijke rekeningen voor kwekerij en houtwerf is nog, dat men op deze wijze kan bepalen:

1. of de kosten van het eigen gekweekte plantsoen niet in een te abnormale verhouding tot die van het handelsproduct komen te staan;

2. of het in eigen beheer gereedmaken van sortimenten dusdanige baten afwerpt, dat de bestede kosten (zo mogelijk met winst) worden terugontvangen. Dit is te meer van belang, omdat het vervaardigen van gereede sortimenten, aanvankelijk begonnen als hulpmiddel voor het vermijden van onproductieve uitgaven voor slecht weer, soms uitgroeit tot een compleet nevenbedrijf, waarin dag aan dag gewerkt moet worden om aan de vraag naar sortimenten te kunnen voldoen.

Practische toepassing.

Voor de tot dusverre bijgehouden proefboekhouding is een volledig gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de hierbij aangeboden code bood. Als kostendrager is daarbij ook de kleinst bekende eenheid genomen, de afdeling (= opstand).

Het spreekt vanzelf, dat een zo ver doorgevoerde administratie niet voor ieder boscomplex nodig is. Voor een betrekkelijk klein bezit, dat gemakkelijk in zijn geheel kan worden overzien, is het zeker niet nodig een verder gaande splitsing naar kostendragers te maken. Volstaan kan worden met alle uitgaven ten laste van het object als zodanig te brengen.

Hoever men wil gaan met de onderverdeling van de te voeren rekeningen voor de kostensoorten hangt uiteraard geheel af van de vraag, welke eisen men terzake stelt en wat men aan het einde van het jaar nauwkeurig weten wil. Opgemerkt moge hierbij worden, dat men, ook al begint men nog zo eenvoudig, in de loop van de tijd steeds meer gegevens afzonderlijk wil leren kennen, een verschijnsel, waarop trouwens ook reeds in de „Richtlijnen voor het samenstellen van een bedrijfsregeling voor Bosbezit in Nederland” wordt gewezen, wanneer men bij de bespreking van het Tabellarisch Kasboek opmerkt: „De praktijk leert, dat degenen, die eenmaal met een dergelijke indeling van de ontvangsten en uitgaven in hun

bedrijf zijn begonnen, geleidelijk ook van andere onderdelen de kosten en opbrengsten wensen na te speuren".

Verzameling der gegevens.

De basisgegevens voor de administratie moeten uiteraard door de technische werkers worden verstrekt. De meest eenvoudige wijze hiervoor is m.i. de arbeiders zelf te doen opschrijven welke werkzaamheden zij hebben verricht en de tijd die daaraan werd besteed. Al kan hij het misschien niet dadelijk dan zal het toch betrekkelijk weinig kosten, het hem te leren.

De arbeiders vullen dan dagelijks een werkstaatje in. 's Avonds wordt dit ingeleverd bij voorwerker, bosbaas, rentmeester, of wie dan ook het beheer voert. Deze controleert een en ander (vooral op juiste plaatsaanduiding als een afdelingsgewijze administratie wordt gevoerd) en geeft ze daarna aan de administratie door, die de loonberekening en de loonbetaalstaat op kan maken aan de hand van deze werkbriefjes. Wanneer de werkweek 's Zaterdags eindigt en de briefjes 's Maandags in het bezit van de administratie zijn, kan de betaalstaat nog diezelfde dag ter uitbetaling gereed worden gemaakt. Voert men een zogenaamde „penweek" in, dan wordt het eenvoudiger. 's Zaterdags betaalt men een „voorschotloon" aan de arbeider, ongeveer ter grootte van het bedrag, dat hij te goed heeft. De volgende week wordt dan het loon uitbetaald over de vorige week en het voorschot wordt (als de arbeider zijn werkzaamheden heeft gestaakt), ingehouden. Werkt hij nog, dan blijft het voorschot natuurlijk bestaan.

Aan de hand van de gegevens, voorkomende op de werkbriefjes kan de administratie verder een overzicht opstellen van de lonen die besteed zijn aan de

kostensoorten (de verschillende werkzaamheden), en de kostenplaatsen (de verschillende afdelingen).

Aansluitend aan de loonberekening make men een betaalstaat, waarop behalve de naam van de arbeider, alleen wordt vermeld het totaal door hem verdiende loon met de daarop eventueel in te houden bedragen en de uit te betalen vergoedingen. Als de loonberekeningsstaat per arbeider wordt opgemaakt, kan een afschriftstrook daarvan in het loonzakje worden gedaan.

Boeking der gegevens.

De financiële boekhouding kan, en moet zich m.i. ook geheel beperken tot de haar kompeterende rekeningen, voorkomende in de groepen 01 en 02, door te boeken: b.v.

	Bedrijfsadministratie	f 200	
Aan	01.61 Kas		f 180
Aan	02.125 Ziekenfondsverz.		f 7
Aan	02.128 Kinderbijslagregeling		f 13
De <i>bedrijfsadministratie</i> boekt op haar beurt dan bijvoorbeeld:			
	03.211.112 Behakken	f 40	
	03.211.115 Stobben rooien	f 10	
	03.221.111.22 Planten 2-j. cors. den . .	f 130	
	03.941.5 Ziekenfondsverz.	f 7	
	03.941.8 Kinderbijslagregeling	f 13	
Aan	Bedrijfsadministratie		f 200

RAMING						CONTROLEBLAD													
						Jaar: 1955 Blad: I													
Loon	Aantal uren	Betaalde eenheden	Andere kosten		Nr	DOORBELAST						DOORBELAST							
						Loon	Aantal uren	Betaalde eenheden	Andere kosten		Nr	Loon	Aantal uren	Betaalde eenheden	Andere kosten		Nr		
259 58	288	18225			19	4 75 53 —	43/4 53	— 6800			05.17.2 03.322.1	7 7	4 75 4 75 48 25	43/4 43/4 48 1/4	— 600 6200			Kwekerij 1 b 2 c 45 d 12/. 26 h 45 e 40 b 27 d Algem. Algem.	7 7 7 7 7 7 7 7 7 7
						141 13	160 3/4	10200			03.326	7	105 25 35 88	112 3/4 48	8150 2050				
						31 60	39 1/2	1130			03.41	7	7 20 6 80	9 8 1/2	230 100				
						7 60	8 1/2	95			03.46	7	17 60 7 60	22 8 1/2	800 95				
						4 — 17 50	4 17 1/2				03.622 03.99	7 7	4 — 17 50	4 17 1/2	— —				
259 58	288	18225											259 58	288	18255				

MODEL 2

RAMING						WERK										
						Omschrijving: Snoeien hoofdhoutsoort Classificatie: 03.322.1 Jaar: 1955 Blad: 1										
Loon	Aantal uren	Betaalde eenheden	Andere kosten		Nr	DOORBELAST										
						Loon	Aantal uren	Betaalde eenheden	Andere kosten		Nr					
53	53	6800			03.222.1	7	4 75 48 25	43/4 48 1/4	600 6200						1b 2c	7 7

Hierna kunnen de kostendragers worden doorbelast, voor de te hunnen behoefte verrichte werkzaamheden, voorkomende onder de 03 groep.

De voorgestelde scheiding is daarom ook van belang, omdat de financiële administratie de geldsbedragen van prevelerend belang acht, terwijl de bedrijfsadministratie zich in de eerste plaats interesseert voor bewerkte of verkochte eenheden en verbruikte materialen en manuren. Pas in de 2e plaats komt de daarmede overeenstemmende geldswaarde.

Rekeningmodellen.

Voor de financiële boekhouding behoeven, zo meen ik, geen nadere modellen van rekeningen te worden gegeven; deze zijn alom genoegzaam en in grote verscheidenheid bekend.

Voor de bedrijfstechnische administratie zijn de hierna opgenomen modellen 1, 2 en 3 ontworpen, die door middel van doorschrijven ineens worden ingevuld. Door daarbij tevens kolommen op te nemen voor bewerkte eenheden en aantal gewerkte uren, gaan zij voldoen aan de gestelde eis van verstrekken van technische gegevens. (Als eenheden neme men stuks, m' , m^2 , m^3 en kg, opdat contrôletelling mogelijk is zonder steeds met cijfers achter de komma te moeten werken. Zo men mocht vrezen, dat dit tot onhandelbare getallen zou voeren, zij opgemerkt, dat in het onderhavige bosbedrijf het aantal ver- en bewerkte eenheden ligt tussen de 3.000.000 en 4.000.000. Ofschoon dit vrij grote getallen zijn, kan ik ze niet onhandelbaar vinden).

Zoals men zal opmerken, bestaat model 1 uit 3 gelijke hoofdindelingen, waarbij de lonen en de andere kosten gesplitst zijn opgenomen. Dit is gedaan, om aan het einde van het jaar direct de loonpost te kunnen vinden. Deze is nodig, om de sociale lasten om te slaan. Model 2 is verdeeld in 2 hoofdkolommen, terwijl blad 3 veel kleiner is en maar 1 hoofdkolom voert.

Moet nu een betaalstaat worden geboekt, dan wordt gehandeld zoals op de modellen is aangegeven. De totaaltellingen van de kolommen 1 en 3 moeten steeds eenzelfde uitkomst geven. Is dit niet het geval, dan is er ergens een fout gemaakt. De totaaltelling van hoofdindeling 2 behoeft niet te worden gemaakt, omdat deze in onderdelen is weergegeven in hoofdkolom 3.

Aan het einde van het jaar heeft men nu een overzicht per afdeling van de uitgevoerde werken, de daaraan bestede manuren en materialen en de daaraan verbonden kosten; terwijl men een dergelijk overzicht eveneens heeft voor de verschillende werkzaamheden die zijn verricht. Zo heeft men dus zowel overzichten naar de soort der kosten in totaal, als naar de afdelingen (kostendragers).

Aan de hand van de afdelingsstaatjes kan voor ieder onderdeel van het bedrijf een rentabiliteitsrekening worden aangelegd. „Blijkt aan het einde van de omloop, dat de verkregen opbrengst hoger is dan kostprijs plus rente, dan is dit winst”, aldus de eerder genoemde „Richtlijnen”.

Algemene kosten.

Een onderdeel dat nog nadere bespreking behoeft, zijn de algemene kosten, dat zijn die kosten, welke niet direct naar een afdeling kunnen worden doorbelast.

Deze algemene kosten kunnen naar hun aard onderverdeeld worden in kosten, die :

1 samenhangen met het loon ;

MODEL 3

Uitgavenrekening v. d. afd. 1b						
SNOEIEN HOOFDHOUTSOORT						
No. 03.322.1						
RAMING						
Loon	Aantal uren	Betaalde eenheden	Andere kosten			Nr
1955						
4 75	4 ³ / ₄	600			1b	7

MODEL 4

OPBRENGSTREKENING						
Omschrijving						Nr
						04.
RAMING						
Credit		Nota nr	Boek nr	Massa	Opbrengst	
04.	afd.				gld.	ct.

MODEL 5

Opbrengstrekening v. d. Afd.						
Omschrijving						Nr
						04.
RAMING						
Credit		Nota nr	Boek nr	Massa	Opbrengst	
04.	afd.				gld.	ct.

2 samenhangen met het gehele bezit ;

3 samenstelling van verschillende afdelingen vormen, zoals de koopsom.

De algemene kosten afzonderlijk beziende, kunnen zij in hoofdzaak als volgt worden gerubriceerd :

01.113 Maken deel uit van de kosten van aankoop en vallen onder punt 3.

01.12)

01.13)

01.14) vallen onder punt 2.

01.19)

03.31)

03.321)

03.46 Kosten van verkoop. Deze zouden eigenlijk naar de afdelingen waaruit het hout afkomstig is, moeten worden doorbelast. Waar dit in de praktijk echter vaak op moeilijkheden zal stuiten, ware hier als basis te nemen het aantal verkochte m³, ofschoon dit niet de meest zuivere basis is, gezien de grotere moeite die het meten van dun hout ten opzichte van dik hout met zich brengt.

Zou men een houtvoorraadadministratie kunnen voeren die het hout van het begin af (dus van de velling af) onder contrôle heeft, dan zijn de meeste moeilijkheden overwonnen.

03.6 vallen onder punt 2. Ook al zijn sommige wegen van groter plaatselijk belang dan andere, het stelsel van wegen en waterlossingen in haar geheel, dient het bezit als geheel.

03.7 Wordt besproken bij 03.954.2

03.8 Vallen onder punt 2

03.911 Vallen onder punt 1

03.912 Vallen onder punt 3

03.92 Vallen onder punt 3

03.93 Vallen onder punt 2

03.94 Vallen onder punt 1

03.951)

03.952)

03.953) Vallen onder punt 2

03.954.1)

03.954.2 en 03.7 Voor onderhoud en afschrijving worde een vast bedrag per geleverde werkeenheid vastgesteld. Bij het vaststellen dezer bedragen dient rekening te worden gehouden met de economische slijtage van machinale hulpmiddelen.

Gereedschap, meubilair en kantoormachines schrijve men af naar vaste bedragen per jaar, ongeacht het gebruik dat ervan is gemaakt.

Vee schrijve men op soortgelijke wijze als de machinale hulpmiddelen af, in dit geval per gewerkt uur.

Woningen, bedrijfsgebouwen en bedrijfsregeling dienen weer het gehele bezit als zodanig in gelijke mate (voor zover schuren e.d. voor kwekerij of houtwerf zijn bestemd, worden de kosten doorbelast naar dit nevenbedrijf). Ofschoon de lange duur van het productieproces aanleiding zou kunnen zijn om de gehele kosten ineens af te schrijven, zo zou dit ten aanzien van oudere opstanden onbillijk zijn, omdat zij dan een

deel, en soms een groot deel, van de afschrijving voor hun rekening moeten nemen, dat ten laste van de volgende generatie komt.

De bedrijfsregeling daarentegen zou wel ineens ten laste van de afdelingen kunnen worden gebracht omdat deze regeling slechts geldt voor een 10-jarige periode.

Verantwoording opbrengsten.

De indeling van deze 04-groep behoeft geen nadere toelichting. De benamingen spreken voor zichzelf.

Voor de administratieve verwerking zijn de modellen 4 en 5 ontworpen. Model 4 doet hier dienst als contrôleblad en als rekeningblad voor de verschillende soorten van opbrengst. Model 5 is bestemd voor de afdelingswijze verantwoording.

Ook deze formulieren worden door middel van het doorschrijfsysteem vervaardigd.

Rentabiliteitsrekening.

Is aan het einde van het boekjaar de bedrijfsadministratie volledig afgesloten, dan bringe men de saldi over naar de rentabiliteitsrekeningen. Op deze wijze krijgt men aan het einde van de omlooperperiode een duidelijk overzicht van de afdelingen die wel en die geen winst hebben opgeleverd.

Een nog open vraag is echter, of men voor deze rentabiliteitsrekening de geldende munteenheid kan aanhouden, gezien het sterke waardeverloop waaraan deze vaak onderhevig is. Wellicht verdient het meer aanbeveling, de rentabiliteitsrekeningen te voeren met „manuren” als waarde-eenheid, waarbij dan alle uitgegeven gelden in „manuren” kunnen worden omgezet.

Vorenstaande code met toelichting, heeft geenszins de pretentie als het volmaakte systeem te willen fungeren. De bedoeling is slechts aan te tonen, dat langs administratieve weg een groot aantal gegevens ter beschikking van de technici kan worden gesteld, een goed kostenbesef kan worden verworven — waardoor zelfcontrôle kan worden toegepast — en, op de lange duur, een inzicht in de rentabiliteit van het bezit kan worden verkregen.

Pas na verloop van tijd zal het boekingssysteem zijn uiteindelijke vorm hebben gevonden en ik hoop, dat met deze publicatie een steentje is bijgedragen om tot deze meest gewenste vorm te komen.